

Polski Związek Łowiecki
NACZELNA RADA ŁOWIECKA

Uchwała Nr 307/2025
Naczelnej Rady Łowieckiej
z dnia 21 lutego 2025 r.
w sprawie wprowadzenia Prawideł strzelań myśliwskich na zawodach
organizowanych przez PZŁ – pięciobój i sześciobój

Na podstawie § 82 ust. 3 pkt 6 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały XXIV Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego z dnia 16 lutego 2019 roku, działając na wniosek Komisji Strzeleckiej z dnia 9 stycznia 2025 r. L.dz. 21/NRŁ/25, Naczelna Rada Łowiecka postanawia, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się Prawidła strzelań myśliwskich na zawodach organizowanych przez PZŁ – pięciobój i sześciobój, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Załącznik: Prawidła strzelań myśliwskich na zawodach organizowanych przez PZŁ – pięciobój i sześciobój.

**PRAWIDŁA STRZELAŃ MYŚLIWSKICH
NA ZAWODACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ PZŁ
PIĘCIOBÓJ I SZEŚCIOBÓJ**

Na zawodach organizowanych przez Polski Związek Łowiecki prowadzi się strzelania odpowiadające sposobom polowania na podstawowe gatunki zwierzyzny występujące w naszych łowiskach.

Opracowane prawidła mają na celu wprowadzenie ujednoczonych i obowiązujących zasad współzawodnictwa na zawodach w strzelaniach myśliwskich, które zostały przedstawione w kolejnych rozdziałach.

ROZDZIAŁ I

PRZYGOTOWANIE STRZELNICY I URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH PRZED ROZPOCZĘCIEM STRZELAŃ

§1

Za przygotowanie urządzeń do prawidłowego przeprowadzenia konkurencji odpowiedzialny jest organizator zawodów.

§2

OŚ MYŚLIWSKA

1. Na osi myśliwskiej stosuje się pływającą maszynę do rzutków.
2. Maszynę do rzutków należy tak wyregulować, aby:
  - a. tory lotu rzutków mieściły się wewnątrz strefy wyznaczonej przez linie przechodzące przez skrajne stanowiska strzeleckie i maszynę do rzutków, przy czym strefa nie może być mniejsza (węższa) niż pomiędzy liniami przechodzącymi przez drugie oraz czwarte stanowisko i maszynę,
  - b. tory lotu rzutków rozmieszczone były na różnych wysokościach, jednak mierzone na dziesiątym metrze od maszyny, nie mogą być niższe niż 1,5 metra i nie wyższe niż 4 metry nad poziom stanowisk strzeleckich, a minimalny rozstaw między torem najniższym i najwyższym musi wynosić co najmniej 2 m,
  - c. rzutki dolatywały od maszyny na odległość mierzoną horyzontalnie na poziomie stanowisk strzeleckich na odległość 60 metrów (± 2 metry). Do pomiaru dolotu rzutka należy przyjąć rzutka prostego przechodzącego na 10 metrów przed maszyną na wysokości 1,5 m nad poziomem stanowisk.
3. Wyrzutnia musi być wyposażona w układ sterowania, który pozwala na podanie dwóch rzutków w jednakowych odstępach czasowych dla każdego zawodnika nie dłuższych niż 2,5 sekundy.

§3

KRĄG MYŚLIWSKI

Wyrzutnie na kręgu myśliwskim należy tak wyregulować, aby rzutki z obydwu wyrzutni przelatywały po torach stałych przez miejsce ich krzyżowania się (z tolerancją 0,5 metra w pionie i poziomie) i dolatywały na odległość mierzoną horyzontalnie (na poziomie stanowisk strzeleckich) na odległość 60 metrów (± 2 metry). Miejsce krzyżowania się torów rzutków wyznaczone jest przez punkt leżący na wysokości 4,5 metra i w odległości 5,5 metra od środka prostej łączącej obie wyrzutnie.

Odległość 5,5 metra mierzona jest w stronę przedpola strzelnicy. Miejsce krzyżowania się torów rzutków powinno być zaznaczone i widoczne z każdego stanowiska.

§4

PRZELOTY

Wyrzutnie do rzutków na wieży przelotów należy tak wyregulować, aby spełniały następujące warunki:

- a. tor lotu rzutków wypadał na płaszczyźnie pionowej przechodzącej od wyrzutni przez środkowe stanowisko strzeleckie,
- b. wysokość lotu rzutków nad linią stanowisk strzeleckich wynosiła od 18 do 20 metrów,
- c. rzutki przelatywały na odległość od wyrzutni do środkowego stanowiska strzeleckiego (30 metrów) w czasie od 1,4 do 1,6 sekundy,
- d. wyrzutnia musi być wyposażona w układ sterowania, który pozwala na podanie dwóch rzutków w jednakowych odstępach czasowych dla każdego zawodnika nie dłuższych niż 2,5 sekundy,
- e. konstrukcja przystan musi uniemożliwić zawodnikowi oddanie strzału za linią stanowisk.

§5

MYŚLIWSKA OŚ PRAKTYCZNA (MOP)

1. Do strzeleń na osi praktycznej należy przygotować pole o wymiarach: szerokość 20 metrów i długość 20 metrów, nad lub w którym poruszają się rzutki. Pole należy wyraźnie oznaczyć dla umożliwienia ustalania trajektorii rzutków (zgodnie z rysunkiem w załącznikach).
2. Pozycja wyrzutni może być dowolna, pod warunkiem że wychodzące rzutki nie stanowią zagrożenia dla strzelających, sędziów, obsługi i widzów, również w przypadku rozerwania rzutka. Należy zapewnić możliwość przestawiania maszyn w celu zmiany trajektorii rzutków.
3. Należy obowiązkowo zapewnić maszynę podającą rzutek typu "rabbit".
4. Poszczególne wyrzutnie należy oznaczyć literami: A, B, C, D, począwszy od lewej strony stanowiska pierwszego, zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Oznaczenia wyrzutni należy umieścić na tablicach wyraźnie widocznych ze stanowisk strzeleckich.
5. Wyrzutnie należy ustawić tak, aby trajektorie spełniały następujące warunki:
  - a. trajektoria z lewej do prawej przechodząca przez granicę pola oznaczoną jako AB w kierunku CD (rabbit lub inna),
  - b. trajektoria z prawej do lewej przechodząca przez granicę pola oznaczoną jako CD w kierunku AB (rabbit lub inna),
  - c. trajektoria przychodząca przez granicę pola oznaczoną jako BC,
  - d. trajektoria odchodząca przez granicę pola oznaczoną jako BC.
6. Na cele można stosować każdy rodzaj rzutków standardowych i specjalnych typu midi, mini, rabbit, battue.
7. Należy zapewnić trzy jednakowe stanowiska strzeleckie (bramki). Wymiary bramek przedstawiono na rysunku w załącznikach. Bramki należy umieścić równolegle, w odległości 5 metrów przed linią pola oznaczoną jako AD, jak również w odległości 5 metrów od siebie (licząc od środka bramek) w sposób uniemożliwiających swobodne przesuwanie. Przed każdą bramką należy umieścić widoczną dla strzelca tabelę wskazującą kolejność strzelania na danym stanowisku.

8. Usytuowanie bramek winno gwarantować bezpieczne oddanie strzałów z każdego stanowiska.
9. Organizator zapewnia wszystkie tabele strzelań zgodnie z ustalonym wzorem do dyspozycji Sędziego Głównego.
10. Każdy rzutek po wyjściu z maszyny winien podążać po wyznaczonym mu torze; nie dotyczy „rabbita”, który podskoczył po kontakcie z podłożem.
11. Sędzia w trakcie odbioru strzelnicy uprawniony jest do zmiany ustawień maszyn.

§ 6

ZAJĄC W PRZEBIEGU

1. Urządzenie ruchomej makiety zająca powinno być wykonane z blachy (o grubości 3,5÷5,0 mm) tak, aby przedstawiała ona zająca w skoku. Długość makiety (licząc od piersi do nasady omyka) winna wynosić 45 cm, a wysokość (mierzona na środku zapadki) 17 cm. W odległości 4 cm od początku makiety (na piersi makiety) powinien być wycięty prostokątny poziomy otwór o wymiarach 16 x 12 cm, za którym znajduje się zapadka o 1 cm większa (na wszystkich bokach) od otworu i wykonana z blachy o grubości 4 mm. Sprężyny i urządzenie zwalniające należy wykonać wg uznania konstruktora.
2. Makieta zająca musi być tak wyregulowana, aby zwalniała urządzenie sygnalizujące trafienie pod naciskiem 0,7÷1,0 kg w każdym miejscu zapadki oraz by przy strzałach z odległości 35 metrów śrutem dozwolonym do strzelania zająca, zaznaczała trafienie (wskaźnik zaznaczający trafienie z materiału koloru jaskrawego). Wskaźnik zaznaczający trafienie nie może być widoczny przed strzałem.
3. Makieta zająca powinna być ustawiona na urządzeniu poruszającym ją w taki sposób, aby odległość pomiędzy dolną jej częścią a poziomem belki widziana ze stanowiska strzeleckiego przez osobę wysokości 175 cm wynosiła 14 cm. Uwaga: poziom belki równa się poziomowi stanowiska.
4. Makieta zająca porusza się po przebiegu w obu kierunkach, pokonując pomiędzy przesłonami odległość 6 metrów w czasie od 1,4 do 1,6 sekundy. Odległość od czoła stanowiska do makiety wynosi 35 metrów.

§ 7

DZIK W PRZEBIEGU

1. Urządzenia ruchomej makiety dzika należy tak wyregulować, aby makieta poruszała się w obu kierunkach przebiegu, pokonując odległość 10 metrów pomiędzy przesłonami w czasie od 2,4 do 2,6 sekundy. Pomiar rozpoczynamy i kończymy na tym samym punkcie makiety (np. gwizd-gwizd). Odległość od czoła stanowiska do makiety wynosi 50 metrów. Konstrukcja osi dzika powinna gwarantować swobodne i bezpieczne oddanie strzału zawodnikom o różnym wzroście.
2. Na zawodach z centralnego kalendarza imprez strzeleckich dopuszcza się dwukrotne użycie podkładów tarcz z wyjątkiem pkt 3. Otwory w zużyтым podkładzie powinny być trwale zaślepienie bez widocznych śladów starych przestrzelin po każdej stronie podkładu. Na podkładzie nakleja się nowe tarcze, a po drugiej stronie makiety nakleja się duży papier zakrywając wszelkie przestrzeliny.
3. Na zawodach o mistrzostwo PZŁ: Klasy Mistrzowskiej, Klasy Powszechnej, Dian, Seniorów, KKKŁ oraz Finału Ligi Strzeleckiej dopuszcza się tylko nowe podkłady tarcz.
4. Stanowisko strzeleckie winno być wyposażone w miejsce do wykładania amunicji dla prawo i leworęcznych oraz podpory do wspierania odkładanej broni.

§ 8

ROGACZ I LIS

1. Makiety rogacza i lisa należy ustawić pionowo i prostopadle do osi strzelania, tak by były wyraźnie widoczne z linii strzału. Wzdłuż osi strzelania należy ustawić przesłony, aby wyeliminować możliwość oddania strzału do niewłaściwej makiety przez innego zawodnika. Organizator określa wzajemne położenie tarcz z tym, że odległość pomiędzy sylwetkami musi wynosić co najmniej 15 cm.
2. Dopuszcza się umieszczanie tarcz rogacza i lisa na jednym podkładzie.
3. Odległość od linii stanowisk do makiet wynosi 100 metrów. Linie stanowisk wyznaczają słupy stałe służące do podparcia broni. Słup stały powinien być okrągły o średnicy od 10 cm do 20 cm oraz nie połączony z innymi elementami konstrukcyjnymi osi strzeleckiej. Słup powinien być przymocowany do podłoża w sposób gwarantujący jego stabilność. Konstrukcja osi rogacza i lisa powinna gwarantować swobodne i bezpieczne oddanie strzału zawodnikom o różnym wzroście, zarówno prawo jak i leworęcznym z każdego stanowiska.
4. Na zawodach z centralnego kalendarza imprez strzeleckich dopuszcza się dwukrotne użycie podkładów tarcz z wyjątkiem pkt.5. Otwory w zużytym podkładzie powinny być trwale zaślepienie bez widocznych śladów starych przestrzelin po każdej stronie podkładu. Na podkładzie nakleja się nowe tarcze, a po drugiej stronie makiety nakleja się duży papier zakrywając wszelkie przestrzeliny.
5. Na zawodach o mistrzostwo PZŁ: Klasy Mistrzowskiej, Klasy Powszechnej, Dian, Seniorów, KKKŁ oraz Finału Ligi Strzeleckiej dopuszcza się tylko nowe podkłady tarcz.
6. Stanowisko strzeleckie winno być wyposażone w miejsce do wykładania amunicji dla prawo i leworęcznych oraz podpory do wspierania odkładanej broni.

§ 9

Na konkurencjach rogacz-lis oraz dzik w przebiegu powinno znajdować się miejsce do wystawiania makiet po skończonej konkurencji przez zawodnika. Wystawienie makiet jest obowiązkowe.

§ 10

Organizator zawodów jest zobowiązany zapewnić obsługę techniczną do odbioru strzelnicy przez Sędziego Głównego oraz odpowiada za sprawność urządzeń i możliwość ich regulacji. Organizator na wniosek Sędziego Głównego zobowiązany jest usunąć przeszkody uniemożliwiające odbiór strzelnicy lub przeprowadzenie zawodów.

§ 11

W przypadku jeśli organizator nie usunie usterek zgłoszonych przez Sędziego Głównego w wyznaczonym terminie, Sędzia Główny ma prawo podjąć decyzję o odwołaniu zawodów, bądź przeprowadzić zawody bez konkurencji nie spełniającej wymogów, ale bez zaliczania ich do Wawrzynu Strzeleckiego. Koszty wpisowego związane z odwołaniem zawodów ponosi organizator.

ROZDZIAŁ II

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

§ 12

1. Na strzelnicach obowiązują zasady bezpieczeństwa zgodne z przepisami prawa dotyczącymi broni i amunicji, wzorcowego regulaminu strzelnic oraz szczegółowych warunków wykonywania polowania. Na strzelnicach w szczególności należy przestrzegać następujących zasad bezpieczeństwa:
  - a. broń na strzelnicy nosi się rozładowaną, z opróżnionymi i otwartymi komorami nabojeowymi, bez pasów i pokrowców; podczas strzelania nie można zakładać pasów na broń; dopuszcza się w obrębie strzelnicy przenoszenie broni w futerałach jeśli tak stanowi regulamin zawodów;
  - b. ładowanie broni, składanie się, celowanie i strzelanie dozwolone jest na stanowisku strzeleckim z lufą zwróconą w kierunku makiet lub toru lotu rzutków z chwilą rozpoczęcia strzelania we właściwej kolejności;
  - c. broń śrutową na stanowisku strzeleckim wolno ładować najwyżej dwoma, a kulową jednym nabojem;
  - d. przyspiesznik wolno napinać wyłącznie przy strzelaniu do celów nieruchomych; napięcie przyspiesznika może nastąpić tylko po złożeniu się do celu;
  - e. nie wolno odwracać się z bronią na stanowisku strzeleckim i opuszczać go zanim nie nastąpi otwarcie komór nabojeowych oraz rozładowanie i opróżnienie. Przez opróżnienie broni należy rozumieć usunięcie łuski z komory nabojeowej;
  - f. przed opuszczeniem stanowiska zawodnik musi rozładować i opróżnić broń, a następnie z otwartymi komorami nabojeowymi lub otwartym zamkiem może opuścić stanowisko;
  - g. strzelający jest zobowiązany przerwać strzelanie, jeżeli na przedpolu strzelnicy ukażą się ludzie, zwierzęta lub powstanie inne zagrożenie, albo podana zostanie komenda „przerwać strzelanie”;
  - h. na strzelnicy zabrania się spożywania alkoholu i używania środków odurzających oraz przebywania na jej terenie osób będących pod ich wpływem;
  - i. w trakcie zawodów zabrania się używania tłumików huków.
2. Zawodnik jest odpowiedzialny za stan techniczny broni, zapewniając bezpieczeństwo jej obsługi i użytkowania oraz odpowiednią celność, niezależnie od tego czy strzela z broni własnej, czy użyczonej.
3. Przed każdorazowym załadowaniem broni śrutowej zawodnik jest obowiązany sprawdzić drożność lufy, a w broni kulowej - po zajęciu stanowiska przed załadowaniem pierwszego naboju.
4. Organizator zawodów jest obowiązany wyznaczyć bezpieczne miejsce do sprawdzania, testowania i składania się z broni niezaladowanej.

ROZDZIAŁ III

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ PODCZAS ZAWODÓW

§ 13

1. W czasie zawodów należy zachowywać kulturę osobistą oraz bezwzględny spokój i opanowanie. Wszelkie sporne sprawy należy zgłaszać do Sędziego Głównego zawodów.
2. Zawodnicy zobowiązani są występować w odpowiednim ubiorze od momentu rozpoczęcia zawodów do ich zakończenia. Strój strzelca winien być czysty. Obowiązuje używanie koszulki z co najmniej krótkim rękawem, spodni zakrywających co najmniej 2/3 uda oraz obuwia zakrywającego stopy i zapewniającego bezpieczną postawę strzelca.

ROZDZIAŁ IV

OGÓLNE ZASADY STRZELANIA

§ 14

Do strzelań myśliwskich wolno używać każdego rodzaju broni śrutowej i kulowej, uznanej przez obowiązujące prawo. Broń może być wyposażona w optyczne przyrządy celownicze.

§ 15

W przypadku awarii broni podczas trwania konkurencji zawodnik może ją wymienić w ciągu 5 minut.

§ 16

1. Przy strzelaniu do makiety rogacza, lisa i dzika dopuszcza się broń przeznaczoną do strzelania amunicją charakteryzującą się energią pocisku nie mniejszą niż 400 J w odległości 100 m od wylotu lufy.
2. Przy strzelaniu do rzutków dopuszcza się naważkę śrutu do 28 gramów o średnicy śrutu nieprzekraczającej 2,5 mm. Przy strzelaniu do makiety zająca dopuszcza się naważkę śrutu do 28 gramów i średnicy śrutu do 3,5 mm.

§ 17

Strzelanie przeprowadza się w grupach sześciuosobowych. W uzasadnionych przypadkach grupa może być mniej liczna. Kolejność strzelania poszczególnych grup, a w grupach – strzelców, odbywa się według losowania lub ustaleń organizatorów.

§ 18

Strzelać wolno tylko po złożeniu się do strzału w postawie stojącej, ze stopami w granicach stanowiska strzeleckiego (na osi rogacza/lisa stanowisko wyznacza linia słupków). Złożenie się do strzału oznacza przyłożenie kolby do ramienia (tzw. dołka strzeleckiego) i policzka oraz skierowanie lufy w stronę celu. Strzelec podczas strzelania dubletów, nie ma obowiązku przerywania składu celem ponownego złożenia się do strzału. Strzelanie odbywa się z wolnej ręki, z tym zastrzeżeniem, że do makiety rogacza i lisa używamy podpórki w postaci słupka stałego. Broń nie może być wyposażona w dodatkowe elementy pozwalające na jej podpieranie (raczki, uchwyty, itp.).

§ 19

Przed złożeniem się do strzału na stanowisku strzeleckim zawodnik przyjmuje postawę gotowości:

- a. obie stopy znajdują się w granicach stanowiska strzeleckiego,
- b. broń trzymana jest oburącz i skierowana wylotami luf w kierunku przedpoła, gdzie pojawi się cel,
- c. sylwetka strzelca nieruchoma w postawie stojącej.

§ 20

Na osiach śrutowych (z wyjątkiem podchodu na osi myśliwskiej) oraz przy strzelaniu do makiet dzika uruchomienie celu odbywa się po przyjęciu przez strzelca postawy gotowości oraz podaniu wyraźnej komendy głosowej. Dozwolone jest złożenie się do strzału przed podaniem komendy głosowej.

§ 21

Składanie się z broni niezaładowanej na stanowiskach strzeleckich jest dozwolone jedynie po uzyskaniu zgody sędziego.

§ 22

Oddanie strzału przed ukazaniem się celu lub nie oddanie strzału z winy zawodnika do pierwszego rzutka na wszystkich konkurencjach śrutowych zaliczane jako chybienie, a zawodnik nie ma prawa oddać drugiego strzału. W przypadku dubletu lub dubletu po strzale zalicza się dwa zera. Na konkurencji „dzik” strzał taki liczy się jak oddany do sylwetki.

§ 23

Podczas strzelania kulowego wolno oddać nie więcej niż pięć strzałów do jednej makiety, przy czym do ruchomej makiety dzika oddaje się 10 strzałów zgodnie z §46.

§ 24

Strzał uznaje się za celny (skuteczny), jeśli w jego wyniku rzutek zostanie rozbity (rzutek uznaje się za rozbity, jeżeli sędziowie stwierdzą wyraźny odłamek lub nastąpi jego całkowite zniszczenie), makieta zajmująca uwidoczni trafienie albo pocisk pozostawi przestrzelinę w granicach pierścieni na makiecie. Za pierścień trafiony uznaje się pierścień, do którego jest co najmniej styczna przestrzelina o średnicy pocisku, odpowiedniej do kalibru broni użytej do strzelania. W przypadku spornym co do wartości przestrzelin Sędzia Główny ma obowiązek użyć kalibromierza w celu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

§ 25

1. W przypadku stwierdzenia w makiecie rogacza, lisa lub dzika więcej niż pięciu przestrzelin, należy każdorazowo doprowadzić do pięciu przestrzelin, odejmując najlepsze trafienia.
2. W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnych przestrzelin (jedenastej lub więcej) w makietach na danej osi, wynik konkurencji jest zaliczany jako zero.

§ 26

Nie oddanie strzału na wszystkich osiach do ukazującego się celu z powodu: nie załadowania broni, nie odbezpieczenia broni, nie napięcia mechanizmów zamkowych traktuje się i zalicza jako chybienie lub chybienia.

§ 27

1. Nie oddanie strzału spowodowane wadą amunicji, zarówno kulowej jak i śrutowej, lub niesprawnością broni należy powtarzać. W przypadku „dubletu symultanicznego” powtarza się cały dublet, a w przypadku „dubletu” i „dubletu po strzale” powtarza się dublet z zaliczeniem efektu pierwszego strzału.
2. Za niewypał uznaje się nabój, którego ładunek śrutowy lub pocisk nie opuścił lufy, mimo prawidłowego i wyraźnego zbitcia spłonki.
3. W przypadku niewypału zawodnik nie może otwierać komór nabojoych broni. Trzymając broń lufami w kierunku celu podniesieniem ręki zgłasza sędziemu niewypał. Otwarcie broni przez zawodnika przed podejściem sędziego powoduje nieuwzględnienie niewypału i zaliczenie chybienia. W przypadku dubletu symultanicznego, dubletu lub dubletu po strzale zalicza się dwa zera.
4. Sędzia ma prawo dokonać kontroli amunicji w trakcie strzelania serii.

§ 28

Na zawodniku spoczywa odpowiedzialność za punktualne stawienie się na stanowisku strzeleckim. Zawodnik, który nie stawi się w wyznaczonym czasie może dołączyć do grupy i od tego momentu strzelać i zdobywać punkty. Opuszczone stanowiska nie są punktowane. W uzasadnionych przypadkach o dopuszczeniu do strzelania opuszczonej konkurencji lub jej części decyduje Sędzia Główny w wyznaczonym przez niego czasie.

§ 29

Za rozpoczęcie strzelania na konkurencjach kulowych oraz śrutowych uznaje się podanie przez prowadzącego komendy „rozpoczynamy strzelanie”, natomiast zakończenie strzelania sygnalizuje komenda „koniec strzelania”.

§ 30

Dopuszcza się stosowanie automatycznej lub elektronicznej tarczy dzika i zająca w przebiegu. W razie awarii tarczy dzika i zająca Sędzia Główny podejmuje decyzję o kontynuacji konkurencji przy wykorzystaniu tradycyjnych makiet i urządzeń mechanicznych. Zawodnicy nie mają prawa składać protestu od podjętej decyzji sędziego.

§ 31

W obrębie osi strzeleckiej obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e-papierosów oraz używania telefonów komórkowych. Zakaz dotyczy sędziów i zawodników. Użycie telefonu jest dopuszczalne w przypadku konieczności wezwania pomocy medycznej, pomocy technicznej oraz potrzeby kontaktu z Sędzią Głównym.

§ 32

Każdy zawodnik i sędzia podczas strzelania na osiach zobowiązany jest do używania ochronników słuchu, a przy konkurencjach śrutowych dodatkowo ochronników oczu i głowy.

ROZDZIAŁ V

ZASADY ODNOŚĄCE SIĘ DO POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW STRZELAŃ

§ 33

Strzelanie do rzutków na OSI MYŚLIWSKIEJ

1. Po sprawdzeniu gotowości do rozpoczęcia strzelania, sędzia prowadzący podaje kolejno rzutki maksymalnie do 2 sekund po komendzie głosowej podanej przez zawodnika.
2. Po oddaniu strzału (strzałów) do prawidłowego rzutka (rzutków), zawodnik może opuścić stanowisko, tylko gdy kolejny zawodnik odda strzał (strzały). Pozostali zawodnicy postępują tak samo poruszając się od lewej do prawej strony. Żaden zawodnik po oddaniu strzału lub strzałów nie może przechodzić na kolejne stanowisko w sposób, który przeszkadzałby innym zawodnikom lub sędziom.
3. Przy strzelaniu z podchodu strzelcy całej grupy zajmują miejsca na stanowisku wyczekiwania.
4. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, staje przed ścieżką podchodu. Po opuszczeniu przedpola przez poprzedniego strzelca ładuje i zamyka broń i dopiero wtedy może rozpocząć marsz.
5. Rzutki podaje się w czasie, kiedy podchodzący strzelec znajduje się na wyznaczonej ścieżce strzeleckiej po przekroczeniu linii startowej (nie dalej niż 14 metrów i nie bliżej niż 11 metrów od wyrzutni).
6. Po przekroczeniu oznaczonej linii końca podchodu sędzia podaje komendę „nowy rzutek”. W przypadku braku komendy, rzutek przyjęty przez zawodnika zalicza się zgodnie z wynikiem strzału, bez możliwości jego powtarzania.
7. Po oddaniu strzałów należy: otworzyć broń, rozładować, opróżnić komory i z otwartymi komorami nabojuowymi przejść na stanowisko wyczekiwania.
8. W przypadku strzelania dubletu zalicza się efekt pierwszego strzału. Niedozwolone jest oddanie dwóch strzałów do jednego rzutka. W takim przypadku oba rzutki uznaje się za chybione. W przypadku konieczności powtórzenia, zawodnik musi również oddać strzały do każdego rzutka osobno.

§ 34

Strzelanie do rzutków na KRĘGU MYŚLIWSKIM

1. Strzelcy całej grupy ustawiają się na miejscu wyczekiwania za odpowiednim stanowiskiem strzeleckim, skąd pojedynczo podchodzą na stanowisko zgodnie z ustaloną kolejnością.
2. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, zajmuje stanowisko strzeleckie, ładuje broń, przyjmuje postawę gotowości i podaje komendę głosową, po której podaje mu się rzutek lub rzutki w czasie maksymalnie do 2 sekund.
3. Po oddaniu strzałów należy: otworzyć broń, rozładować, opróżnić komory i z otwartymi komorami nabojuowymi opuścić stanowisko strzeleckie.
4. Żaden zawodnik z grupy nie może wejść na stanowisko zanim poprzedni zawodnik nie ukończy strzelania i nie opuści stanowiska.
5. Żaden zawodnik po oddaniu strzału na jednym stanowisku nie może przejść na następne w sposób przeszkadzający innym zawodnikom lub utrudniający pracę sędziego, a także dopóki ostatni zawodnik z grupy nie ukończy strzelania na tym stanowisku.

6. W przypadku konieczności powtórzenia dubletu symultanicznego, powtarza się zawsze cały dublet.

§ 35

Strzelanie do rzutków na PRZELOTACH

1. Strzelcy całej grupy ustawiają się za odpowiednim stanowiskiem strzeleckim, skąd pojedynczo podchodzą na stanowisko zgodnie z ustaloną kolejnością.
2. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, zajmuje stanowisko strzeleckie, ładuje broń, przyjmując postawę gotowości i podaje komendę głosową, po której podaje mu się rzutek lub rzutki w czasie do 2 sekund od podania komendy.
3. Po oddaniu strzałów należy: otworzyć broń, rozładować, opróżnić komory i z otwartymi komorami naboju opuścić stanowisko strzeleckie.
4. Trafienie zalicza się jeśli rzutek w locie nie przekroczy linii stanowisk.
5. W przypadku dubletu zalicza się efekt pierwszego strzału. Niedozwolone jest oddanie dwóch strzałów do jednego rzutka w dublecie. W takim przypadku oba rzutki uznaje się za chybione. W przypadku konieczności powtórzenia, zawodnik musi również oddać strzały do każdego rzutka osobno.

§ 36

Strzelanie do rzutków na MYŚLIWSKIEJ OSI PRAKTYCZNEJ

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd zgodnie z kolejnością wyznaczaną numerami startowymi, podchodzą pojedynczo na stanowiska strzeleckie (bramki). Strzelanie odbywa się trójkami zgodnie z numerami stanowisk. Strzelanie rozpoczyna się od bramki nr 1 przez cały czas trwania konkurencji.
2. Pierwsza trójka na komendę sędziego zajmuje stanowiska w bramkach. Pozostali strzelcy z grupy oczekują na zakończenie strzelania na stanowisku wyczekiwania.
3. Strzelanie odbywa się w serii 2 rzutki pojedyncze i dwa dublety po strzale z każdej bramki, a na koniec serii trzech zawodników strzela dodatkowy dublet po strzale z środkowego stanowiska. Cała seria liczy 6 rzutków pojedynczych i 7 dubletów po strzale - łącznie 20 rzutków.
4. Z każdej bramki strzela się dwa rzutki pojedyncze i dwa dublety po strzale oraz dodatkowy dublet po strzale ze środkowego stanowiska, zgodnie z tabelą prezentowaną na tabliczkach przed bramkami. Wyboru rozpiski dokonuje Sędzia Główny przed zawodami. Przejście do kolejnej bramki odbywa się po zakończeniu strzelania przez wszystkich zawodników.
5. Po zakończeniu serii 2 rzutków pojedynczych i 2 dubletów po strzale na wszystkich stanowiskach, strzelcy z danej trójki ustawiają się za środkowym stanowiskiem, zgodnie z numerami startowymi, skąd kolejno strzelają dodatkowy dublet po strzale, według rozpiski prezentowanej na tabliczce przed stanowiskiem środkowym. Strzelcy oczekujący na swoją kolejność stoją w miejscu wyznaczonym przez sędziego tak, by zawodnicy nie utrudniali jego pracy i nie przeszkadzali innym zawodnikom.
6. Rzutki wypuszczane są po podaniu przez strzelca komendy głosowej w czasie od 0 do 2 sekund. Strzelec podaje komendę głosową w czasie maksymalnie 10 sekund od komendy do rozpoczęcia strzelania, a w czasie serii po zakończeniu strzelania przez poprzedniego strzelca.
7. W dublecie po strzale pierwszy rzutek podawany jest na komendę głosową, a drugi po oddaniu strzału do pierwszego rzutka w czasie do 2 sekund. W przypadku dubletu po strzale zalicza się efekt

pierwszego strzału. Niedozwolone jest oddanie dwóch strzałów do jednego rzutka w dublecie. W takim przypadku oba rzutki zaliczane są jako zera.

8. Każdorazowo po oddaniu strzału lub strzałów należy (nie odwracając się) rozładować i opróżnić broń, i z otwartymi komorami naboju oczekiwać na swoją kolej lub przejść na kolejne stanowisko po podaniu komendy „przejdźcie” przez sędziego.
9. Strzelec podczas strzelania dubletu po strzale nie ma obowiązku przerywania składu celem ponownego złożenia się do strzału.
10. Strzał do rzutka typu „rabbit” musi zostać oddany do toczącego się rzutka, przy czym może on zmieniać swoją trajektorię lub podskakiwać. Ze względów bezpieczeństwa organizator może ograniczyć pole strzału oznaczając wyraźnie granicę pola, po przekroczeniu której strzelanie jest zabronione.
11. Wszystkie rzutki można także strzelać poza wyznaczony polem ABCD z uwzględnieniem pkt 10.

§ 37

1. Rzutek lub rzutki muszą być powtórzone, gdy:
  - a. rzutek pojawił się uszkodzony,
  - b. rzutek został podany z niewłaściwej wyrzutni,
  - c. rzutki zderzyły się,
  - d. fragmenty jednego rzutka uszkodziły drugi rzutek,
  - e. oba rzutki w dublecie symultanicznie zostały rozbite jednym strzałem,
  - f. nastąpił podwójny wystrzał,
  - g. nastąpił niewypał lub awaria broni.
2. Rzutek musi być powtórzony pod warunkiem, że zawodnik NIE oddał strzału, gdy:
  - a. rzutek ukazał się przed podaniem komendy przez zawodnika,
  - b. rzutek został wyrzucony po upływie 2 sekund od wydania komendy przez strzelającego,
  - c. trajektoria lotu rzutków jest nieprawidłowa (dotyczy rzutków pojedynczych i dubletów).
3. Rzutek musi zostać uznany za CHYBIONY, gdy:
  - a. nie został trafiony,
  - b. tylko zakurzył się, a żadna widoczna część nie została od niego oderwana,
  - c. zawodnik bez żadnych dozwolonych powodów nie strzelił do prawidłowo wypuszczonego rzutka,
  - d. po wystąpieniu niesprawności broni lub wady amunicji, zawodnik otwiera broń przed sprawdzeniem broni przez sędziego.

§38

Strzelanie do makiety ZAJĄCA W PRZEBIEGU

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą pojedynczo na stanowisko strzeleckie.

2. Każdy strzelec powinien zakończyć serię dziesięciu strzałów w czasie do 5 minut, a pięciu strzałów do 2 minut i 30 sekund od chwili zajęcia stanowiska.
3. Makiety zająca uruchamia się w czasie do 2 sekund od podania przez zawodnika komendy głosowej.
4. Po ukazaniu się makiety w oknie przebiegu strzelec powinien oddać do niej jeden lub dwa strzały, po czym przeładować broń, przygotować się do ponownego strzału i podając kolejną komendę głosową oczekiwać ukazania się makiety następnego przebiegu. Strzelec postępuje podobnie aż do zakończenia całej serii przebiegów makiety.
5. Przebieg makiety należy unieważnić i powtórzyć, gdy:
  - a. makieta ukaże się z niewłaściwego kierunku,
  - b. makieta ukaże się w pozycji jak po trafieniu,
  - c. przed strzałem nastąpi zakłócenie ruchu makiety z przyczyn technicznych, a strzelec nie oddał strzału,
  - d. uruchomienie makiety nastąpi przed podaniem komendy głosowej lub po upływie 2 sekund, jednak tylko w przypadku, gdy strzelec nie oddał strzału,
  - e. w wyniku awarii makieta nie sygnalizuje trafienia.

§39

Strzelanie do makiety DZIKA W PRZEBIEGU

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą pojedynczo na stanowisko strzeleckie. Każdy strzelec powinien zakończyć serię 10-ciu strzałów w czasie do 4 minut (przy czasie 25 minut na grupę), do 5 minut (przy czasie 30 minut na grupę) lub 5-ciu strzałów w czasie 2 minut 30 sekund od chwili zajęcia stanowiska.
2. Makiety dzika uruchamia się maksymalnie do 2 sekund po podaniu przez zawodnika komendy głosowej.
3. Po ukazaniu się makiety w oknie przebiegu strzelec powinien oddać do niej jeden strzał, po czym ponownie załadować broń, przygotować się do ponownego strzału i podając kolejną komendę głosową oczekiwać ukazania się makiety następnego przebiegu, postępując podobnie, aż do zakończenia całej serii przebiegów.
4. Przebieg makiety należy unieważnić i powtórzyć jeżeli:
  - a. makieta ukazała się z niewłaściwego kierunku lub w nieprawidłowym położeniu, a zawodnik nie oddał strzału,
  - b. nastąpiło zakłócenie ruchu makiety, a strzelec nie oddał strzału,
  - c. uruchomienie makiety nastąpiło przed podaniem komendy głosowej lub po upływie 2 sekund, a strzelec nie oddał strzału,
  - d. z powodu innych nieprawidłowości, jeżeli nie jest możliwa ocena wartości przestrzelin w makietach.
5. Po zakończeniu serii przebiegów, należy ocenić wartość przestrzelin na makietach bez ich dotykania, a jeśli istnieją wątpliwości co do ich wartości punktowej należy każdorazowo wezwać Sędziego Głównego.
6. Przed rozpoczęciem strzelania zawodnik ma prawo do ustawienia lunety, jednak czas ustawienia lunety wliczany jest w czas jaki ma do strzelania pełnej konkurencji.
7. Zawodnik odpowiada za oddanie 10 strzałów.

Strzelanie do makiety ROGACZA i LISA

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą na stanowiska strzeleckie.
2. Strzelcy, na których przypada kolejność strzelania, stają na wyznaczonych stanowiskach strzeleckich i oświadczając kolejno „gotów”, oczekują na sygnał do rozpoczęcia strzelania.
3. Sędzia, po stwierdzeniu gotowości strzelców na stanowiskach, daje komendę "rozpoczynamy strzelanie", która jest sygnałem do rozpoczęcia strzelania i od tej chwili mierzy się czas jego trwania.
4. Po komendzie sędziego, strzelcy w przypadku pełnej serii oddają w czasie do 10 minut nie więcej niż po pięć strzałów do makiety rogacza i lisa w dowolnej kolejności.
5. Zawodnik ma prawo do ustawienia lunety przed swoim strzelaniem, jednak czas ustawienia lunety wliczany jest w czas jaki ma do strzelenia pełnej konkurencji.
6. Po upływie 10 minut (a przy serii skróconej po upływie 5 minut) od rozpoczęcia strzelania, sędzia podaje komendę "koniec strzelania", po której strzelcy obowiązani są natychmiast (niezależnie od tego, czy zdążyli oddać wszystkie strzały, czy też nie) rozładować broń i z otwartymi komorami naboju opuścić stanowiska strzeleckie. Jeżeli zawodnik zakończy wcześniej strzelanie, może opuścić stanowisko strzeleckie za zgodą sędziego, pod warunkiem że nie będzie to przeszkadzało pozostałym strzelcom z grupy.
7. Jeżeli w czasie strzelania makieta opadnie lub zmieni prawidłową pozycję należy przerwać strzelanie, poprawić makiety i kontynuować strzelanie.
8. Po zakończeniu serii strzelania, należy ocenić wartość przestrzelin na makietach. Makiety należy oceniać bez dotykania przestrzelin, a jeśli istnieją wątpliwości co do ich wartości punktowej należy każdorazowo wezwać Sędziego Głównego.
9. Zawodnik odpowiada za oddanie 10 strzałów.
10. Jeżeli z powodu innych nieprawidłowości i nie z winy zawodnika nie jest możliwa ocena wartości makiety (makiety) strzelanie należy powtórzyć.

ROZDZIAŁ VI

UKŁADY SERII W POSZCZEGÓLNYCH KONKURENCJACH

§41

W strzelaniach do rzutków na OSI MYŚLIWSKIEJ obowiązuje następujący układ serii:

- Pełna seria 20 rzutków:
  - 5 rzutków pojedynczych, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca,
  - 5 dubletów strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca,
  - 5 rzutków pojedynczych, strzelanych na ścieżce strzeleckiej z podchodu.

§42

W strzelaniach do rzutków na KRĘGU MYŚLIWSKIM obowiązuje następujący układ serii:

- Pełna seria 20 rzutków, strzelana w następujący sposób:

STANOWISKO	RZUTEK	WYSOKA BUDKA	NISKA BUDKA
1	POJEDYNCZY	X	
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X
2	POJEDYNCZY	X	
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X
3	POJEDYNCZY	X	
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X
4	POJEDYNCZY	X	
	POJEDYNCZY		X
5	POJEDYNCZY		X
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X
6	POJEDYNCZY		X
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X
7	POJEDYNCZY		X
	DUBLET SYMULTANICZNY	X	X

- Kolejność strzelania rzutków w dubletach symultanicznych jest dowolna.

§43

W strzelaniach do rzutków na PRZELOTACH obowiązuje układ pełnej serii 10 rzutków mieszanych, strzelanych z trzech stanowisk jako pojedyncze i z trzech stanowisk jako dublet oraz z dziesiątym rzutkiem strzelanym z wybranego przez zawodnika stanowiska.

§44

W strzelaniu na OSI PRAKTYCZNEJ obowiązuje układ serii:

- Pełna seria 20 rzutków (pojedynczych i dubletów po strzale) z trzech stanowisk.
- Strzelanie odbywa się w serii 2 rzutków pojedynczych i 2 dubletów po strzale z odrębnych stanowisk oraz do 1 dubletu po strzale podanego ze stanowiska środkowego.

§45

W strzelaniach do makiety ZAJĄCA W PRZEBIEGU obowiązuje jeden z dwóch układów serii:

1. Dwie serie po 5 przebiegów - jedna seria z prawej do lewej, druga z lewej do prawej.
2. Jedna seria 10 przebiegów przemiennych - kolejno z prawej do lewej i z lewej do prawej.

§46

W strzelaniach do makiety DZIKA W PRZEBIEGU obowiązuje jeden z dwóch układów serii:

1. Jedna seria 10 przebiegów przemiennych - kolejno z prawej do lewej i z lewej do prawej.
2. Dwie serie po 5 przebiegów - jedna seria z prawej do lewej, druga z lewej do prawej.

§47

W strzelaniach do makiety ROGACZA i LISA obowiązuje jeden rodzaj serii, po pięć strzałów do każdej makiety.

ROZDZIAŁ VII

RODZAJE WIELOBOJU

§48

Zawody PZŁ w strzelaniach myśliwskich można organizować w następujących formach wieloboju:

1. Pełny wielobój:
  - a. sześciobój - z konkurencjami: oś myśliwska, krąg myśliwski, bażant, zając, dzik, rogacz-lis; do zdobycia maksymalnie 500 punktów,
  - b. pięciobój - z konkurencjami: oś myśliwska, krąg myśliwski, myśliwska oś praktyczna, dzik, rogacz-lis; do zdobycia maksymalnie 500 punktów.
2. Skrócony wielobój, wg ustaleń organizatora.
3. Niepełny wielobój - przeprowadzany, gdy podczas zawodów nie można rozegrać wszystkich konkurencji. W tak powstałej sytuacji zawody rozgrywa się wyłącznie w konkurencjach, które zostały możliwe do przeprowadzenia. Niezależnie od tego, czy niektórzy zawodnicy zdołali zakończyć przerwana konkurencję, czy też nie, wszystkim startującym wynik tej konkurencji nie jest zaliczany do ogólnego wyniku zawodów. Indywidualnie zawodnikom można zaliczyć do wawrzynu lub klasy mistrzowskiej tylko pełny uzyskany wynik we wszystkich konkurencjach zawodów.
4. Poza wielobojem można organizować zawody w innych konkurencjach.

§49

1. Wszystkie zawody szczebla centralnego oraz Mistrzostwa Okręgów odbywają się w pełnym wieloboju myśliwskim.
2. Pozostałe zawody w okręgach odbywają się wg zasad ustalonych przez organizatora, zgodnie z ich regulaminem.

ROZDZIAŁ VIII
KLASY STRZELECKIE

§50

1. Klasa powszechna dotyczy wszystkich startujących na zawodach w PZŁ, którzy nie osiągnęli w pełnym wieloboju myśliwskim 425/500 pkt - dla mężczyzn i 400/500 pkt - dla kobiet.
2. Klasę mistrzowską zdobywa się obligatoryjnie na wszystkich zawodach centralnych. Warunkiem zdobycia klasy mistrzowskiej jest uzyskanie na wyżej wymienionych zawodach wyniku: mężczyźni 425/500 pkt, kobiety: 400/500 pkt lub lepszego. Zdobywca klasy mistrzowskiej ma prawo używać tytułu "Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego" i noszenia odpowiedniej odznaki. Strzelcy, którzy uzyskali klasę mistrzowską w danym roku mają prawo do końca tego roku strzelać w klasie powszechnej, jednak bez możliwości zdobywania punktów do Wawrzynu Strzeleckiego. Zawodnicy, którzy zdobyli klasę mistrzowską w danym roku i do końca roku strzelają w zdobytej klasie mogą zdobywać punkty do Wawrzynu Strzeleckiego. O fakcie wyboru klasy zawodnik informuje Sędziego Głównego zawodów, na których zdobył klasę mistrzowską. Sędzia Główny odnotowuje ten fakt w protokole z zawodów. W przypadku braku informacji zasadą jest, że zawodnik strzela do końca sezonu strzeleckiego w klasie powszechnej bez możliwości zgłaszania na innych zawodach przejścia do klasy mistrzowskiej.
3. Najwyższym wyróżnieniem strzeleckim w Polskim Związku Łowieckim dla posiadających klasę mistrzowską jest Wawrzyn Strzelecki, zdobywany według regulaminu Wawrzynu Strzeleckiego.
4. Klasy strzeleckie i tytuły uzyskane na podstawie uprzednio obowiązujących przepisów dotyczących strzelectwa myśliwskiego pozostają w mocy.

ROZDZIAŁ IX
ORGANIZACJA ZAWODÓW

§51

Zawody strzeleckie organizowane na wszystkich szczeblach w PZŁ winny być oparte o obowiązujące Prawidła Strzelań Myśliwskich.

§52

Strzelnice należy przygotować, a maszyny i urządzenia wyregulować zgodnie z zapisami Prawideł Strzelań Myśliwskich, szczególną uwagę zwracając na bezpieczeństwo oraz sprawność maszyn i urządzeń.

§53

Organizator opracowuje i przedstawia zawodnikom każdorazowo regulamin zawodów, w którym ustala wybraną formę zawodów określoną w Prawidłach Strzelań Myśliwskich oraz zamieszcza inne informacje ważne dla uczestników.

§54

Do przeprowadzenia zawodów należy zgromadzić niezbędną ilość rzutków w kolorze jednakowym dla wszystkich konkurencji w czasie zawodów oraz przygotować niezbędną ilość makiet. Rzutki, poza stosowanymi na osi praktycznej MOP, powinny spełniać następujące parametry: średnica 110 mm, wysokość 27 mm (+/-1 mm), ciężar 105 g (+/-5 g).

§55

1. Na osi myśliwskiej, kręgu, zającu, przelotach oraz MOP należy ustawić liczydła prezentujące uzyskany wynik przez strzelającego, resetowane po akceptacji wyniku przez zawodnika.
2. Rekomenduje się, aby na ścieżce podchodu zawodnik wchodził przez bramkę z fotokomórką. W przypadku braku lub awarii fotokomórki dopuszcza się ręczne uruchamianie timera przez sędziego.

§56

Wszystkim zawodnikom należy zapewnić numery startowe, które muszą być noszone w widocznym miejscu.

§57

1. Należy przeprowadzić pokaz rzutków i makiet dla pierwszej grupy zawodników na poszczególnych konkurencjach.
2. Jeżeli przerwa w serii jest dłuższa niż 5 minut z powodu usterki technicznej, to przed jej wznowieniem grupie strzelców musi zostać pokazany jeden prawidłowy rzutek z każdej maszyny, po czym kontynuujemy strzelanie danej grupy.

§58

Jeśli doszło do awarii maszyny podczas trwania konkurencji i nastąpiła wymiana maszyny na nową, Sędzia Główny dokonuje ponownego odbioru danej konkurencji, a po jej odebraniu kontynuuje się przerwana konkurencję.

§59

Tarczę dzika należy odpowiednio przymocować do podkładu i zamocować na wózku ponad belką tak, aby cała sylwetka była widoczna ze stanowiska strzeleckiego.

§60

1. Na zawody organizator zobowiązany jest:
  - a. przygotować zapasową maszynę do rzutków, zapasowy wózek do dzika i zająca, a ponadto zapasową makietę zająca,
  - b. zabezpieczyć konkurencje z wózkami w zapasową linę stalową do wózków,
  - c. zainstalować agregat prądotwórczy,
  - d. na początku ścieżki podchodu osi myśliwskiej umieścić napis „START”,
  - e. ponumerować stanowiska strzeleckie na osi, kręgu, osi praktycznej MOP i przelotach.
2. Stanowisko strzeleckie na konkurencjach śrutowych i dziku winno mieć kształt kwadratu o długości boku od 90 do 100 cm.

§61

1. Obsługę zawodów zapewnia organizator. W skład obsługi zawodów wchodzi minimum 23 osoby (w przypadku pięcioboju) lub minimum 25 osób (w przypadku sześcioboju).
2. Wymagany minimalny skład osobowy (sędziowie i sekretariat):
  - Sędzia Główny
  - zastępca Sędziego Głównego,
  - oś - 4 osoby,

- krąg - 4 osoby,
- przeloty - 3 osoby,
- zajęć - 3 osoby,
- MOP - 4 osoby,
- dzik - 3 osoby,
- rogacz i lis - 3 osoby.

Razem 19 sędziów (pięciobój) lub 21 sędziów (sześciobój) + 2 osoby w sekretariacie + 1 osoba zbierająca metryki + 1 sędzia rezerwowi (dodatkowy).

3. Na każdą konkurencję należy przygotować dla sędziów teczki z metrykami oraz teczki w sekretariacie do zwrotnych metryk, jak również zapewnić niezbędną liczbę osób do obsługi maszyn i makiet (wymiana tarcz, bieżąca konserwacja maszyn, doładowanie rzutków).
4. Dopuszcza się elektroniczny zapis wyników potwierdzany za pomocą kart magnetycznych.
5. Organizator ma obowiązek bieżącej prezentacji wyników na zbiorczej tablicy elektronicznej lub papierowej.

§62

Organizator zapewnia prawidłową opiekę medyczną na każdych zawodach w czasie od otwarcia do ich zakończenia.

§63

Organizator ma zapewnić na zawodach odpowiedni sprzęt nagłaśniający.

§64

Organizator zapewnia odpowiednie zaplecze socjalne (parkingi, sanitariaty, bufet, miejsca spożywania posiłków, itp.).

ROZDZIAŁ X

PODSTAWY KLASYFIKACJI, WYRÓŻNIENIA, TYTUŁY, NAGRODY I KARY

§ 65

1. Na każdych zawodach strzeleckich szczebla centralnego, oprócz mistrzostw PZŁ, prowadzone są następujące klasyfikacje:
  - klasa mistrzowska,
  - klasa powszechna,
  - kategoria Dian,
  - kategoria Senior (powyżej 60-roku życia, od dnia ukończenia).
2. Na zawodach rangi mistrzostw PZŁ prowadzone są następujące klasyfikacje:
  - a. Mistrzostwa PZŁ w klasie mistrzowskiej:
    - zespołowa,
    - indywidualna.
  - b. Mistrzostwa PZŁ w klasie powszechnej:
    - zespołowa,
    - indywidualna.

- c. Krajowy Konkurs Kół Łowieckich i Liga Strzelecka:
    - zespołowa otwarta,
    - indywidualna otwarta.
  - d. Mistrzostwach PZŁ Dian:
    - zespołowa otwarta,
    - indywidualna w klasie mistrzowskiej,
    - indywidualna w klasie powszechnej.
  - e. Mistrzostwa PZŁ Seniorów:
    - indywidualna - od 60 do 65 lat,
    - indywidualna - od 66 do 70 lat,
    - indywidualna - powyżej 70 lat.
  - f. Mistrzostwa PZŁ Junior: wg odrębnego regulaminu
3. Organizator na zawodach centralnych PZŁ może wprowadzić dodatkowe wyróżnienia.
  4. Za wyjątkiem mistrzostw PZŁ organizator może wprowadzić wyróżnienie dla kategorii Junior PZŁ. Udział zawodnika Junior PZŁ odbywa się zgodnie z przepisami zawartymi w Regulaminie Junior PZŁ.

§ 66

1. Na zawodach stosuje się następujące podstawy klasyfikacji:
  - a. Ocena trafień śrutowych – za każdy trafiony cel zdobywa się pięć punktów. Przy strzelaniu dubletów, dubletów symultanicznych oraz dubletów po strzale po pięć punktów za każdy trafiony rzutek.
  - b. Ocena trafień kulowych – liczba zdobytych punktów wynika z dodawania wartości punktowych trafionych pierścieni.
2. Kolejność zajętych miejsc ustala się według liczby uzyskanych punktów.
3. W przypadku uzyskania równej liczby punktów przez dwóch lub więcej zawodników oraz przez dwa lub większą ilość zespołów, o zajętych miejscach decyduje kolejno:
  - a. w pięcioboju:
    - lepszy wynik w strzelaniu śrutem,
    - lepszy wynik na kręgu,
    - lepszy wynik na osi praktycznej,
    - lepszy wynik na osi,
    - lepszy wynik na dziku.
  - b. w sześcioboju:
    - lepszy wynik w strzelaniu śrutem,
    - lepszy wynik na kręgu,
    - lepszy wynik na osi,
    - lepszy wynik na zajęcu,
    - lepszy wynik na dziku.
4. Jeżeli powyższe reguły opisane w pkt 2 i 3 nie mogą przynieść rozstrzygnięcia, to w klasyfikacji zespołowej o zajętych miejscach decyduje mniejsza rozpiętość między pierwszym, a ostatnim

zawodnikiem zespołu, a następnie lepsze miejsce w klasyfikacji indywidualnej najlepszego zawodnika w zespole lub klasyfikuje się ex aequo.

5. W klasyfikacji indywidualnej przy uzyskaniu równej liczby punktów o pierwszych trzech miejscach decyduje zawsze dogrywka (baraż). Baraż ogłasza Sędzia Główny w konkurencji oś myśliwska, krąg lub oś praktyczna (do wyboru). Jeśli pierwsza rozgrywka barażowa nie przyniesie rezultatu, to następuje druga rozgrywka w tej samej konkurencji, strzelana do pierwszego pudła z zachowaniem kolejki. Przeprowadza się kolejne baraże aż do skutku. Do kolejnego barażu przechodzą tylko ci zawodnicy, którzy uzyskali najwyższy wynik w poprzednim barażu. Sędzia Główny ogłasza warunki barażu przed rozpoczęciem zawodów. Po wyłonieniu zwycięzców, kolejność pozostałych zawodników ustalana jest na podstawie reguł opisanych w pkt 3, a jeśli one nie mogą przynieść rozstrzygnięcia to klasyfikuje się ich ex aequo.
6. W klasyfikacji indywidualnej „najlepsza kula” przy równej ilości punktów o zwycięstwie decydują kolejno: „lepszy dzik”, a następnie: większa ilość dziesiątek, następnie dziewiątek w „dziku”, większa ilość dziesiątek, następnie dziewiątek w „lisie”, następnie jak wyżej w „rogaczu”. W przypadku identycznego rozkładu punktów o zwycięstwie w tej kategorii zadecyduje dogrywka (baraż) na osi „dzika w przebiegu”. W razie uzyskania w barażu tej samej ilości punktów o zwycięstwie decyduje ilość dziesiątek, a następnie dziewiątek. W razie identycznego rozkładu punktów dogrywkę należy powtórzyć.
7. W klasyfikacji indywidualnej „najlepszy śrut” o zwycięstwie zawsze decyduje baraż.
8. W klasyfikacji drużynowej „najlepsza kula” przy równej ilości punktów o zwycięstwie decydują kolejno: „lepszy dzik”, a następnie: ilość dziesiątek, a następnie dziewiątek w „dziku”, ilość dziesiątek, następnie dziewiątek w „lisie”, następnie jak wyżej w „rogaczu”. W przypadku identycznego rozkładu punktów o zwycięstwie w tej kategorii zadecyduje mniejsza rozpiętość pomiędzy wynikiem pierwszego a ostatniego zawodnika w drużynie.
9. W klasyfikacji drużynowej „najlepszy śrut” w przypadku uzyskania równej liczby punktów, o zajęтым miejscu decyduje kolejno:
  - lepszy wynik na kręgu,
  - lepszy wynik na osi,
  - mniejsza rozpiętość pomiędzy wynikiem pierwszego a ostatniego zawodnika w drużynie w konkurencjach śrutowych.

§ 67

Wyróżnienia:

- a. Rekord Polski na wszystkich zawodach z kalendarza centralnego PZŁ - indywidualnie i zespołowo,
- b. Puchar przechodni im. Adama Monikowskiego, za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
- c. Puchar przechodni im. Andrzeja Niezabitowskiego, za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu kulą na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
- d. Puchar przechodni Komisji Strzelectwa Myśliwskiego NRŁ za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie mistrzowskiej,
- e. przy okazji Mistrzostw PZŁ w klasie powszechnej, będą wręczane odznaki „Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego” oraz dyplom pamiątkowy zawodnikom, którzy zdobyli klasę mistrzowską lub na zawodach okręgowych,
- f. Puchar Zarządu Głównego PZŁ w klasie powszechnej.

§68

Tytuły:

- Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego - od 425/500 pkt (mężczyźni),
- Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego - od 400/500 pkt (kobiety),
- zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego - od 1320/1500 pkt (mężczyźni),
- zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego - od 1260/1500 pkt (kobiety).

§69

Nagrody:

Nagrody, dyplomy, puchary i medale ustala organizator zawodów, prezentując je uczestnikom zawodów. Nagrody, wynikające z regulaminu zawodów, mają charakter obligatoryjny, pozostałe – w tym fundowane i wskazane – zależą od fundatora. Nagrody, dyplomy, puchary i medale mogą dotyczyć klasyfikacji zespołowej, indywidualnej, klasy powszechnej, mistrzowskiej, Dian i Seniorów.

§70

Kary:

1. Wykluczenie z udziału w zawodach – czerwona kartka, nakładana jest przez trzyosobowe kolegium sędziów powoływane przez Sędziego Głównego na dane zawody. Sędzia Główny jest członkiem kolegium. Kara wykluczenia z udziału w zawodach jest obligatoryjna za następujące wykroczenia:
  - rażąco naruszenie zasad bezpieczeństwa,
  - spożywanie lub bycie pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
  - niesportowe zachowanie (przeszkadzanie i utrudnianie konkurencji innym),
  - oszustwa.
2. Wniosek o wykluczenie z udziału w zawodach składają:
  - sędzia stanowiskowy,
  - Sędzia Główny,
  - organizator zawodów,
  - zawodnicy.
3. Za niekoleżeńskie zachowanie – pierwsze naruszenie żółta kartka, kolejne naruszenie czerwona.
4. Karę opisaną w pkt 1 nakłada Kolegium Sędziowskie w czasie zawodów.
5. Żółtą kartkę nakłada sędzia stanowiskowy lub Sędzia Główny.

§71

1. Decyzję o ukaraniu sporządza się na piśmie w trzech egzemplarzach (organizator, zawodnik, ZG).
2. Decyzja powinna zawierać: określenie zawodów, ich daty i miejsca, wskazanie imienia, nazwiska i numeru startowego ukaranego zawodnika, stanu faktycznego związanego z przewinieniem, wskazanie naruszonego przez zawodnika przepisu, treść podjętej decyzji i jej podstawę prawną oraz czytelne podpisy sędziów (sędziego).
3. Decyzja Kolegium Sędziów o wykluczeniu z udziału w zawodach zapada większością głosów i jest ostateczna.

§72

4. Informację o zastosowanych karach oraz informacje o których mowa w paragrafie 71 pkt 2 Sędzia Główny zamieszcza w sprawozdaniu z zawodów, dołączając do niego egzemplarz decyzji o ukaraniu.
5. Sprawozdanie Sędzia Główny przekazuje bezzwłocznie do właściwego ze względu na organizację zawodów Zarządu Okręgowego i za jego pośrednictwem do Zarządu Głównego PZŁ.

ROZDZIAŁ XI

ZASADY SĘDZIOWANIA

§73

Na wszystkich zawodach organizowanych w PZŁ wprowadza się następujące zasady sędziowania:

1. Na zawody o mistrzostwo Polskiego Związku Łowieckiego Sędziego Głównego powołuje Komisja Strzelecka przy Naczelnej Radzie Łowieckiej, a sędziów prowadzących daną oś oraz zastępcę Sędziego Głównego powołuje Sędzia Główny. Na pozostałe imprezy z centralnego terminarza zawodów PZŁ Sędziów Głównych powołuje Komisja Strzelecka NRŁ przy uwzględnieniu propozycji organizatora, a sędziów prowadzących poszczególne konkurencje organizator po akceptacji Sędziego Głównego.
2. Sędzia Główny powołuje Kolegium Sędziów i przewodniczy jego obradom oraz powołuje na zawodach centralnych zastępcę Sędziego Głównego spośród sędziów stanowiskowych. W skład kolegium sędziowskiego Sędzia Główny powołuje (spośród zawodników) przedstawiciela zawodników. Zawodnik powołany do Kolegium Sędziowskiego musi posiadać uprawnienia sędziego, instruktora i prowadzącego strzelanie w PZŁ.
3. Zastępca Sędziego Głównego nie może być członkiem Kolegium Sędziów. W sytuacji kiedy Sędzia Główny nie może sprawować swojej funkcji, to jego zastępca obejmuje ją i przewodniczy Kolegium Sędziów. Jeżeli zastępca Sędziego Głównego został powołany spośród sędziów stanowiskowych, to w momencie objęcia swojego posłannictwa przestaje pełnić rolę sędziego stanowiskowego, a w jego miejsce wchodzi sędzia rezerwowy.
4. Sędzia Główny:
  - a. sprawdza przed rozpoczęciem zawodów przygotowanie strzelnicy i uznaje jej gotowość do przeprowadzenia zawodów,
  - b. rozdziela funkcje poszczególnym sędziom,
  - c. przeprowadza przed rozpoczęciem strzelań odprawę z zawodnikami, w której przypomina w szczególności o: zasadach bezpieczeństwa, regulaminie strzelań oraz informuje o wybranej konkurencji do rozgrywki barażowej i jej warunkach,
  - d. po zakończeniu zawodów ogłasza wyniki i sporządza protokół z zawodów.
5. Funkcje sędziów mogą sprawować osoby posiadające przeszkolenie i uprawnienia do sędziowania na zawodach Polskiego Związku Łowieckiego.
6. Sędzia prowadzący na osi, kręgu, przelotach, MOP i zającu ogłasza tylko chybień, głośno i wyraźnie mówiąc „zero” oraz sygnalizując ten fakt poziomym ruchem ręki. Nie sygnalizuje trafień.
7. Na decyzje sędziego stanowiskowego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może złożyć protest do Sędziego Głównego. Protest ten powinien być złożony i rozpatrzony bezzwłocznie. Protest nie może dotyczyć nałożonych kartek oraz decyzji dotyczących trafień do rzutków strzeleckich.
8. Sędzia stanowiskowy obowiązany jest bezzwłocznie informować Sędziego Głównego o złożonych protestach, a także o wszelkich zaistniałych problemach, w tym technicznych. Protest, a także

decyzja Sędziego Głównego muszą być odnotowane przez sędziego stanowiskowego na metryce strzelań.

9. Podczas trwania zawodów zawodnicy winni się podporządkować poleceniom sędziów.
10. Sędzia Główny na czas zawodów jest przełożonym wszystkich sędziów, może uchylać i zmieniać ich decyzje, o ile te są sprzeczne z przepisami.
11. Decyzje i polecenia Sędziego Głównego podczas zawodów są niepodważalne.
12. Na decyzje Sędziego Głównego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może w ciągu tygodnia od dnia zakończenia zawodów złożyć zażalenie do organizatora zawodów. Zażalenie powinno być rozpatrzone w ciągu miesiąca od chwili otrzymania go przez organizatora.

§74

Załączniki do Prawideł Strzelań Myśliwskich stanowią:

1. Rysunki wszystkich osi.
2. Wzory makiet dzika, lisa i rogacza.
3. Wzory metryk.
4. Wzór sprawozdania z zawodów.
5. Tabele strzelań na konkurencji oś praktyczna.
6. Wytyczne do odbioru strzelnicy.
7. Rysunek bramki na osi praktycznej MOP.

§75

Słowniczek używanych wyrażeń:

Dublet symultaniczny – oznacza strzelanie do dwóch rzutków wychodzących równocześnie z dwóch różnych wyrzutni. Dublet symultaniczny strzelany jest na kręgu myśliwskim.

Dublet – oznacza strzelanie do dwóch rzutków, podanych w jednakowych odstępach czasowych, z tym że drugi rzutek wypuszczany jest w czasie nie dłuższym niż 2,5 sekundy od wypuszczenia pierwszego rzutka. Dublety strzelane są na osi myśliwskiej oraz na przelotach.

Dublet po strzale – oznacza strzelanie do dwóch rzutków, z tym że drugi rzutek wypuszczany jest po oddaniu strzału do pierwszego rzutka, jednak w czasie nie dłuższym niż 2,0 sekundy od strzału. Dublet po strzale występuje na myśliwskiej osi praktycznej.

Podkład tarczy – płyta o grubości minimum 3 mm.

Tarcza – papier, na którym znajduje się sylwetka z naniesionymi pierścieniami.

Makieta – podkład z naklejoną tarczą.

Sylwetka – miejsca punktowane (pierścienie) w tarczy rogacza, lisa i dzika.